

חל עליו תחלה שאין יכול לקדש ולא לעשות שליח עד שיגדיל דאין מעשה קטן כלום ואר"ת דבכל ספרים קדמונים כן (א) אבל בספר נדר על גבי גהלים גרס בשופעות מתוך ג' לאחר ג' לאחרי ג' לאחרי ג' ומתוך ג' שנים יוסי אחד חוץ לביאה ולתוך ג' י"ב לאחר י"ב לאחרי י"ב ואם צעלו כשכולן נגדלות איכא ט"ו חטאות וזין לגירסת הקוטרוס וזין לגירסתו זו שופעות לאו דוקא אלא שראתה ולא טבלה בינמיס ולגירסת ר"ת שראתה בתוך ג' ולא טבלה עד לאחר י"ב: **ולא במעשה ער ואונן** דאיזו התם שלא בדרכה. משמע דאסור לשמש שלא כדרכה ומימה דבפ"ג נדרים (דף כ:) אמר הוה דלחיה לקמייה דרבי ואמרה ליה שולחן ערכתי לו והפכו אמר לה בתי התורה התימתן לו ומסיק דהלכתא הכי והפכו היינו שלא כדרכה לפי שמלעשרת נפק שנה' (בבאש"ת לה) וישכח אותה ויענה שניה אותה שלא כדרכה וכן אם תענה את נתיבי (שם לה) שלא כדרכן דאי הפכו היא למעלה והוא למטה לא היתה קובלת על כך וכן בפ' ארבע מיתות (פסוהדרין דף נח:) אמר עובד כוכבים הבא על אשתו שלא כדרכה חייב מיתה ופרקי' מי איכא מדיי דישאל לא ממייב ועובד כוכבי' ממייב (ו) והיינו האי לא ממייב היינו דישאל שרי דאי איכא איסור דישאל יחא דמייב עובד כוכבים מיתה דלדבריהן וזו היא מיתתן כמו בגזל ושאר נדרים ואר"י דהתם מייב בלא הולאת זרע דשרי לכיון דליכא הסתמת זרע לא הוה כמעשה ער ואונן ער אמר ר"י דלא חשבו כמעשה ער ואונן אלא כשמתכוין להשחית זרע ורגיל לעשות כן תמיד אבל באקראי עגלמה לעשות לבא על אשתו שלא כדרכה שרי כדאמר' נדרים (דף כ:) כל מה שאדם רוצה לעשות באשתו יעשה משל לבשר הבא מן הטבח ודג מן הים רצה אוכלו עלי רצה אוכלו מנושל רצה שלוק: **התורה חסה ע"ה תבשילי ביה.** שלא יפול שרק מעל פניה אע"ג דמדי שפעמוד תפלוט ותלטרק לטובל מ"מ ימא שהמורה חסה כל זמן שלא פעמוד או שתמן מוך קודם שפעמוד כדי שלא תפלוט: **דעתא** ע"ה הוה. אמר רבינו תם משום ההיא עובדא

תוס' הרב מוקמאי

אמר רב נחמן אמר שמואל כל שנשחטה עשר שנים אחר בעלה ושאת שוב אין נהנה. ולא אמרן אלא שאת דעתה להנשא אבל דעתה להנשא מתעברת:

מוסף רש"י

מראה בו אינה צריכה להמתין שלשה חדשים. לאחר מיתה דעקמיניה לנשואין ואינה נבלה שאר תקנות שנייה תמיס לכל שאר הנשואות שצריכה להמתין אחר יציאתן מבעלה י"ב חדשים (בבבב"ב פ"ג) מתן לה גט צריכה להמתין שלשה חדשים. ואע"ג דליכא לפקוקי קטנה נמשכת, לא חילקי תמיס בתקנתן נשואות (שם).

והא סמר איבערא כביאה ראשונה. מיהודה כדאמר לקמן דער ואונן שלא כדרכן שמשו: **באצבע מעכה.** קודם ביאה ופתחה פתוח והווי ליה כז' ביאות: כל מועכות של בית רבי. המסורות כפולין באצבעותיהן תמר שמן: כל כ"ד חשב. שמתוך יונק: **דש מבפנים**

והא תמר בביאה ראשונה איבערא א"ל תמר
באצבע מעכה דאמר רבי יצחק כל מועכות של בית רבי תמר שמן ולמה נקרא שמן תמר ע"ש תמר שמעכה באצבעה והא הווי ער ואונן ער ואונן שמשו שלא כדרכן מיתבי כל עשרים וארבעה חדש דש מבפנים וזורה מבחוץ דברי ר' אליעזר א"ל אהללו אינו אלא כמעשה ער ואונן כמעשה ער ואונן ולא כמעשה ער ואונן כמעשה ער ואונן דכתיב ויהיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה ולא כמעשה ער ואונן דאילו התם שלא כדרכה והכא כדרכה בשלמא אונן דכתיב ביה ושחת ארצה אלא ער מנולן אמר רב נחמן בר יצחק דכתיב וימת גם אותו אף הוא באותו מיתה מת בשלמא אונן משום לא לו יהיה הזרע אלא ער מ"מ עבר הכי כדי שלא תתעבר ויכחישי יפיה ת"ר יאותה פרט לכלה דברי רבי יהודה וחכ"א פרט לשלא כדרכה אמר ליה הון בריה דרב נחמן לרב נחמן לימא קא סבר רבי יהודה התורה חסה על תכשיטי כלה אמר ליה לפי שאין אשה מתעברת מביאה זרע פרט להערה אותה פרט לשלא כדרכה ורבי יהודה סבר שלא כדרכה והערה משכבת זרע נפקא אותה פרט לכלה כי אתא רבין א"ר יוחנן כל ששהתה אחר בעלה עשר שנים ונשאת שוב אינה יולדת אמר רב נחמן לא שנו אלא שאין דעתה להנשא אבל דעתה להנשא מתעברת אמר ליה רבא אב רב חסדא קא מרגני רבנן אבתריך אמרה ליה אנא דעתאי עלך הווי אהיה דתאי לקמיה דרב יוסף אמרה לו ר' אנא שהיתי אחר בעלי עשר שנים וילדתי א"ל בתי אל תוצאי לעו על דברי חכמים אמרה ליה לנכרי נבעלתי אמר שמואל וכולן צריכות להמתין שלשה חדשים הוין מגיורת ומשוחררת קטנה אבל קטנה בת ישראל צריכה להמתין ג' חדשים ובמאי אי במיאון והאמר שמואל דלא בעיא

והא סמר איבערא כביאה ראשונה. מיהודה כדאמר לקמן דער ואונן שלא כדרכן שמשו: **באצבע מעכה.** קודם ביאה ופתחה פתוח והווי ליה כז' ביאות: כל מועכות של בית רבי. המסורות כפולין באצבעותיהן תמר שמן: כל כ"ד חשב. שמתוך יונק: **דש מבפנים**

והא תמר בביאה ראשונה איבערא א"ל תמר
באצבע מעכה דאמר רבי יצחק כל מועכות של בית רבי תמר שמן ולמה נקרא שמן תמר ע"ש תמר שמעכה באצבעה והא הווי ער ואונן ער ואונן שמשו שלא כדרכן מיתבי כל עשרים וארבעה חדש דש מבפנים וזורה מבחוץ דברי ר' אליעזר א"ל אהללו אינו אלא כמעשה ער ואונן כמעשה ער ואונן ולא כמעשה ער ואונן כמעשה ער ואונן דכתיב ויהיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה ולא כמעשה ער ואונן כמעשה ער ואונן דכתיב ויהיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה אלא ער מנולן אמר רב נחמן בר יצחק דכתיב וימת גם אותו אף הוא באותו מיתה מת בשלמא אונן משום לא לו יהיה הזרע אלא ער מ"מ עבר הכי כדי שלא תתעבר ויכחישי יפיה ת"ר יאותה פרט לכלה דברי רבי יהודה וחכ"א פרט לשלא כדרכה אמר ליה הון בריה דרב נחמן לרב נחמן לימא קא סבר רבי יהודה התורה חסה על תכשיטי כלה אמר ליה לפי שאין אשה מתעברת מביאה זרע פרט להערה אותה פרט לשלא כדרכה ורבי יהודה סבר שלא כדרכה והערה משכבת זרע נפקא אותה פרט לכלה כי אתא רבין א"ר יוחנן כל ששהתה אחר בעלה עשר שנים ונשאת שוב אינה יולדת אמר רב נחמן לא שנו אלא שאין דעתה להנשא אבל דעתה להנשא מתעברת אמר ליה רבא אב רב חסדא קא מרגני רבנן אבתריך אמרה ליה אנא דעתאי עלך הווי אהיה דתאי לקמיה דרב יוסף אמרה לו ר' אנא שהיתי אחר בעלי עשר שנים וילדתי א"ל בתי אל תוצאי לעו על דברי חכמים אמרה ליה לנכרי נבעלתי אמר שמואל וכולן צריכות להמתין שלשה חדשים הוין מגיורת ומשוחררת קטנה אבל קטנה בת ישראל צריכה להמתין ג' חדשים ובמאי אי במיאון והאמר שמואל דלא בעיא

גליון הש"ס

גמ' והא חסר. עין פ"י רש"י בחומש נדרים י"ז ו' ונדרים ס"ג נדרים מדרש יב"ט שם באצבע מעכה. עין לקמן ע"ה מ"ה שם אבי יעקב להנשא. עין כתובות דף ס"ג ע"ג נדרים ד"ה לעיקרה:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נדרים (ב) מקור יב"ט דבכל ספרים קדמונים כן אבל בספר יב"ט ס"ה וכן בספר טו: (ג) י"ה ולא יב"ט ויב"ט מוכיח מחייב ועל כרחיך האי לא מחייב:

דפ"ק דב"ב (דף י"ג) דאמרה בת רב חסדא מרווייהו קבעינא והימה מנפה שתקיים נבואתה לפי שהיה לרבא אשה אחרת אחרת לינשא לו: **אמר** שמואל ויבין צריבות בו. אבל נשים דתמן כהחולין (לקמן דף מה.) ובבב"תא התם בגמר' (דף מ"ג) קאי: **אבל** קטנה בת ישראל צריכה להמתין. דגורין זנות דקטנה בת ישראל אטו גדולה אבל בגיורת קטנה לא שייך למגור אטו גיורת גדולה גדולה גופה כיון דעמה לאיגורי מינערה נפשה כדאמר לקמן ולא אסירא אלא אטו בת ישראל ואת' ושמואל דאמר כמאן בשלמא בקטנה בת ישראל סבר לה כר"מ דגור כהחולין (שם דף מ"ג) בבב"תא דרדופה קטנה בנישואין אטו גדולה אפילו בנישואין דה"ה זנות אלא בגיורת כמאן סבר לה אי כר' יהודה אפילו גיורת קטנה לגור כדתינא בסמוך הגיורת והשפחה כו' ימירות על זנות שלש שנים להמתין שלשה חדשים דברי ר"י ואע"פ דהכא צבוס ספרים לא גרסי' ימירות על זנות שלש שנים צפרק אלו נערות (כתובות דף ל"ג) גרסינן לה בכל הספרים ואי כרבי יוסי אפילו גדולה נמי שמתרי דר' יוסי שרי אפילו בגיורת גדולה לינשא מיד דהא באידך לינשא דשמואל דשרי גדולה אמר' הוא דאמר כרבי יוסי ועוד דסברת שמואל הפוכה מדר' יהודה דהא בבב"תא דרדופה לא גזר ר"י בקטנה בת ישראל אפילו בנישואין ובגיורת גזר אפילו בקטנה כדקמיני ימירות על זנות ג' ושמואל איפכא דבקטנה בת ישראל גזר ובגיורת לא גזר ומיהו להספריס דגרסי' בבב"תא דרדופה רבי יוסי ולא רבי יהודה אפי' ולקמן נמי נפרש בע"ה ור"י דל"ג בשמעמין ימירות ובתוספתא ליתיה ובגדולה דוקא אסר ר"י אבל בקטנה שרי ושמואל כרבי יהודה סבירא ליה בגיורת:

ואי בגמ' האמרה שמואל חדא זימנא דאמר שמואל מ"מ זימנא בו אינה צריכה להמתין שלשה חדשים הנתן לה גמ' צריכה להמתין שלשה חדשים אלא בזנות וגזר

נתן לה גמ' צריכה להמתין. הקשה ה"ר משה כהן הא אמרה שמואל חדא זימנא שפרק אע"פ (כתובות דף ט:) ושם דפסיק שמואל הלכה כרבי מאיר בגיורתיו אכרייתא דרדופה ור"י דעיקר מילתיה דשמואל לא אינטריך הכא אלא משום מנאנת ועיקר מילתיה דשמואל דהכא בסוף אלמנה כתיבות (דף ק:) ושם והא דפריך עלה התם כולהו תינא ומשני זריכה להמתין שלשה חדשים אינטריך ליה דלא תמן הכי פירשו דין דשלשה חדשים אינטריך ליה אבל היא גופה לא אינטריך אלא משום מנאנת דאין זריכה להמתין כדפרישית: מן

נתן לה גמ' צריכה להמתין. הקשה ה"ר משה כהן הא אמרה שמואל חדא זימנא שפרק אע"פ (כתובות דף ט:) ושם דפסיק שמואל הלכה כרבי מאיר בגיורתיו אכרייתא דרדופה ור"י דעיקר מילתיה דשמואל לא אינטריך הכא אלא משום מנאנת ועיקר מילתיה דשמואל דהכא בסוף אלמנה כתיבות (דף ק:) ושם והא דפריך עלה התם כולהו תינא ומשני זריכה להמתין שלשה חדשים אינטריך ליה דלא תמן הכי פירשו דין דשלשה חדשים אינטריך ליה אבל היא גופה לא אינטריך אלא משום מנאנת דאין זריכה להמתין כדפרישית: מן